بررسی اعتیاد به اینترنت و عوامل مؤثر بر آن در بین دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان

سکینه دادی پور [۱]، فاطمه زارع [۱]، فائزه عبدالرضایی زرندی [۲]، امین قنبر نژاد [۳]، رمضان حسن زاده [۴]، علی صفری مراد آبادی [۵]

مقاله پژوهشی

چکیده

مقدمه: دسترسی به اینترنت پدیده‌ایی رو به گسترش است هر روز تعداد بیشتری از افراد در زمره استفاده‌کنندگان اینترنت قرار می‌گیرند این مطالعه با هدف بررسی اعتیاد به اینترنت و عوامل مؤثر بر آن در بین دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان صورت گرفت.

روش‌ها: پژوهش حاضر مطالعه‌ای توصیفی تحلیلی از نوع مقطعی می‌باشد که با هدف بررسی اعتیاد به اینترنت و عوامل مؤثر بر آن در بین دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان انجام شد. جامعه آماری متشکل از کلیه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان مشغول به تحصیل در سال ۹۲و روش نمونه‌گیری طبقه‌ایی نسبتی بود. ابزار مورد استفاده پرسش‌نامه اعتیاد به اینترنت یانگ و کمبرلی بود. از نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۶برای تحلیل داده‌های پژوهش استفاده شد. $p< ۰/۰۵$ از نظر آماری معنی‌دار تلقی گردید.

یافته‌ها: از ۵۰۰ دانشجوی شرکت‌کننده ۳۳۴ نفر (۶۶/۷٪) زن ، ۱۶۶ نفر (۳۳/۱٪) مرد بودند. ۴۰۹ نفر (۸۱/۶٪) مجرد و ۹۱ نفر (۱۸/۲٪) متأهل بودند. نتایج مطالعه (۲۲۶ نفر) را به‌عنوان کاربر در معرض خطر (۲۰۵ نفر) به عنوان کاربر عادی و (۶۹نفر) دیگر را به عنوان کاربر معتاد نشان داد. بین متغیرهای هم‌چون جنسیت ($p=۰/۰۰۳$)، رشته تحصیلی ($p=۰/۰۰۲$)، وضعیت تأهل ($p<۰/۰۰۱$)، سن ($p<۰/۰۰۱$)، مقطع تحصیلی ($p<۰/۰۰۱$) و استفاده از اینترنت ($p=۰/۰۰۵$) با اعتیاد به اینترنت ارتباط معنی‌داری رابطه مشاهده شد ولی بین محل سکونت و اعتیاد به اینترنت رابطه آماری معنی‌داری مشاهده نشد.

نتیجه‌گیری: آموزش صحیح استفاده از اینترنت و فرهنگ‌سازی مناسب در بین دانشجویان ، آموزش در خانواده‌ها ، مدارس و دانشگاه‌ها ، توجه به حل مسایل و مشکلات جوانان، ایجاد برنامه‌های مفرح و جذاب در کاهش میزان اعتیاد به اینترنت مؤثر می‌باشد.

واژه‌های کلیدی: اعتیاد به اینترنت، دانشجویان ،اینترنت ، هرمزگان

ارجاع: دادی پور سکینه، زارع فاطمه، عبدالرضایی زرندی فائزه، قنبر نژاد امین، حسن زاده رمضان، صفری مراد آبادی علی. **بررسی اعتیاد به اینترنت و عوامل مؤثر بر آن در بین دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان.** مجله تحقیقات نظام سلامت ۱۳۹۳؛ ۱۰(۳): ۴۷۹-۴۶۹

تاریخ دریافت: ۱۳۹۲/۰۷/۱۶ **تاریخ پذیرش: ۱۳۹۲/۱۱/۲۷**

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد آموزش بهداشت، مرکز تحقیقات باروری و ناباروری هرمزگان،دانشکده بهداشت،دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، بندرعباس، ایران
۲. دانشجوی کارشناسی بهداشت عمومی، کمیته تحقیقات دانشجویی ، دانشکده بهداشت،دانشگاه علوم پزشکی بم، بم ، ایران
۳. کارشناس ارشد آمار زیستی ، مرکز تحقیقات ارتقای سلامت ،دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان ، بندر عباس ، ایران
۴. دانشیار، گروه روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران.
۵. دانشجوی کارشناسی ارشد آموزش بهداشت، کمیته تحقیقات دانشجویی ، دانشکده بهداشت،دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، بندرعباس، ایران.(نویسنده مسئول)

[Downloaded from hsr.mui.ac.ir on 2026-10-06]

مقدمه

دسترسی به اینترنت پدیده‌ایی رو به گسترش است و هر روز تعداد بیشتری از افراد در زمره استفاده‌کنندگان اینترنت قرار می‌گیرند. اینترنت در همه جا حضور دارد. در خانه ،مدرسه ، دانشگاه و ... (۱) تعداد کاربران اینترنت به طور شگفت‌آوری در حال افزایش است و تا پایان مارس ۲۰۱۱ میلادی تعداد استفاده‌کنندگان از آن بیش از دو میلیارد نفر گزارش شده است (۲). در ایران بین سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۶ میلادی تعداد کاربران اینترنتی بیش از ۳۱۰۰۰ بوده و در حال حاضر به بیش از ۱۱/۵ میلیون نفر افزایش یافته است (۳) . Ivan Kldbgrk از دانشگاه کلمبیا نخستین بار اختلال اعتیاد به اینترنت را در جولای ۱۹۹۵ مطرح کرد و معیارهای تشخیصی آن را ثبت نمود. او اختلال اعتیاد به اینترنت را نوعی اختلال رفتاری قلمداد کرد که به عنوان مکانیسم مواجهه مورد استفاده قرار می‌گیرد و از معیارهای وابستگی به مواد DSM-IVدر نظر گرفته شده است. علیرغم این‌که اینترنت توانسته است یک محیط جهانی را برای کاربران خود در سر تا سر دنیا جهت برقراری هر چه بهتر روابط فراهم آورد اما از طرفی استفاده از آن موجب افزایش نگرانی‌هایی در چند سال اخیر گردیده و مشکلات خاصی را به‌وجود آورده است (۴). کمیسیون سلامت روان اروپا معتقد است که حجم مسایل رفتاری و روانی در کشورهای در حال توسعه رو به فزونی است. یکی از مسایلی که در سال‌های اخیر با توجه به تغیرات سریع اجتماعی ،از سوی سازمان بهداشتی ، مجریان قانون و سیاستگذاران اجتماعی به عنوان یکی از مشکلات موجود در جامعه به‌ویژه در میان نوجوانان و جوانان مورد توجه قرار گرفته است مسأله مربوط به استفاده ناصحیح و بیش از حد اینترنت می‌باشد (۵). نتایج تحقیقات انجام شده در ایالات متحده نشانگر آن است که استفاده از اینترنت در میان جوانان بیش از هر گروه سنی دیگری است (6).حجم رو به رشدی از تحقیقات صورت گرفته پیرامون اعتیاد اینترنتی، حکایت از آن دارد که اختلال اعتیاد اینترنتی نوعی اختلال روان‌شناختی اجتماعی است که از مشخصه‌های آن تحمل، علایم کناره‌گیری، اختلالات عاطفی، و از هم گسیختگی روابط اجتماعی است (۷). Ferris در تحقیق خود به این نتیجه رسید نوجوانانی که از تماس‌های اجتماعی کناره‌گیری می‌کنند از اینترنت به عنوان ابزاری برای فرار از واقعیت استفاده می‌کنند (۸) در این زمینه پژوهش دیگری نشان داد که کسانی‌که مدت زمان زیادی از اینترنت استفاده می‌کنند این استفاده بیش از حد عامل مشکلات بین فردی، اجتماعی ، و تحصیلی آنان می‌شود (۹) پژوهش علوی و همکارانش در سال ۸۹ در میان دانشجویان شهر اصفهان نشان داد که همبستگی مثبت و معنی‌داری بین علایم روان‌پزشکی نظیر افسردگی ،وسواس، اضطراب،پرخاشگری با اعتیاد به اینترنت وجود دارد (۱) هم‌چنین یافته‌های تحقیق محمدعلی جعفری ندوشن و همکارانش در بین دانشجویان علوم پزشکی قم نشان داد ۹۰٪ کاربران اعتیاد خفیف ،۹/۶ ٪ اعتیاد متوسط ، و ۰/۴٪ اعتیاد شدید به اینترنت دارند (۱۰). هم‌چنین یافته‌های F.cao و همکارانش در بررسی شیوع اعتیاد به اینترنت در میان نوجوانان چینی در سال ۲۰۰۶ نشان داد نرخ استفاده از اینترنت ۸۸٪ است که از این میزان ۲/۴ ٪ معتاد به اینترنت بودند و هم‌چنین گروه معتاد به اینترنت در برابر آیتم‌هایی مانند روان رنجوری، روان‌پریشی و دروغ‌گویی دارای نمره بالاتری نسبت به گروه شاهد داشتند ولی در آیتم‌هایی مانند کنترل زمان، احساس ارزش زمان و احساس اثر زمان نمره کمتری نسبت به گروه شاهد داشتند و در نهایت نتیجه این شد که نوجوانان مبتلا به اینترنت دارای علایم مختلف روانی بیشتر نسبت به نوجوانانی است که کمتر از اینترنت استفاده می‌کنند (۱۱). هم‌چنین نتایج تحقیقات محسنی تبریزی و همکارانش در سال ۲۰۱۲ در بین جوانان ۱۸ تا ۲۹ سال تهرانی نشان داد که که میانگین ساعات استفاده از اینترنت برای کاربران ۱۴:۱۷ ساعت در هفته بود. ۲۹ درصد کاربران، به اینترنت اعتیاد داشتند و همه آن‌ها درجات مختلفی از احساس ضعف و ناتوانی در انجام امور، اجتماع‌گریزی، تنهایی و انزوای اجتماعی و عدم تمایل به روابط و تعامل بین فردی را از خود نشان دادند. طبق یافته‌ای این پژوهش جوانان مورد

[Downloaded from hsr.mui.ac.ir on 2026-10-06]

مطالعه از قابلیت‌های ارتباطی اینترنت به طرز مؤثری بهره گرفته و اینترنت را مکان مناسبی برای خود ابرازی و ایجاد ارتباط یافته‌اند. چت، استفاده‌های علمی و آموزشی، چک کردن ایمیل به ترتیب دارای بیشترین تعداد کاربرد در جامعه‌ای مورد مطالعه بودند (۱۲). پژوهش jain xu و همکارانش درسال ۲۰۱۲ میزان شیوع اعتیاد به اینترنت را ۶/۷٪ گزارش نمودند و نشان دادند بین اعتیاد به اینترنت و علایم خودکشی و نشانه‌های افسردگی رابطه وجود دارد (۱۳) با توجه به گسترش استفاده از اینترنت در جامعه ما به‌ویژه قشر دانشجو و از آنجایی‌که مسأله اعتیاد به اینترنت در بسیاری از جوامع صنعتی و پیشرفته مورد بحث و بررسی بوده و با در نظر گرفتن این مسأله که افزایش روزافزون استفاده از اینترنت در ایران می‌تواند بهداشت روانی و جسمانی جوانان و نوجوانان را متأثر ساخته و در آینده شاهد معضلاتی ناشی از اینترنت باشیم لازم است پدیده اعتیاد به اینترنت به طور دقیق بررسی شود و عوامل و زمینه‌های شکل‌گیری و پیامدهای آن شناسایی شود به همین منظور این مطالعه به بررسی اعتیاد به اینترنت و عوامل مؤثر بر آن در بین دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان می‌پردازد.

روش‌ها

پژوهش حاضر مطالعه‌ای توصیفی تحلیلی از نوع مقطعی می‌باشد که با هدف بررسی اعتیاد به اینترنت و عوامل مؤثر بر آن در بین دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان در سال ۱۳۹۲ انجام شد. جامعه آماری متشکل از کلیه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان مشغول به تحصیل در سال ۹۲ و روش نمونه‌گیری طبقه‌ایی نسبتی بود. حجم با نظر مشاور آماری ۵۳۰ نفر برآورد گردید. براساس روش نمونه‌گیری صورت گرفته نمونه‌هابه ترتیب زیر بود: دانشکده بهداشت ۱۰۶ نفر، دانشکده پرستاری ۸۲ نفر،دانشکده پیراپزشکی ۱۶۳ نفر، دانشکده پزشکی ۱۰۱ نفر و دانشکده دندان‌پزشکی ۷۸ نفر. ابزار مورد استفاده در این پژوهش پرسش‌نامه‌ای متشکل از سه قسمت بود: قسمت اول اطلاعات دموگرافیک از قبیل (سن، جنس، وضعیت تأهل، میزان تحصیلات، رشته تحصیلی، ترم تحصیلی دانشکده محل تحصیل، میزان ساعات استفاده از اینترنت، متوسط ساعات استفاده کامپیوتر و اینترنت ، قسمت دوم پرسش‌نامه ۱۵ سؤالی که به‌صورت بلی و خیر و در مورد دلایل استفاده از اینترنت طراحی شده است و قسمت سوم پرسش‌نامه ۲۰ سؤالی اعتیاد به اینترنت (internet Addiction) که توسط Kimberly Young در سال ۱۹۹۸ ساخته شده است. این پرسش‌نامه بر طبق مقیاس پنج درجه‌ایی لیکرت (هرگز، به ندرت، گاهی، اغلب، همیشه) و با دامنه نمرات ۱۰۰-۰ طراحی شده بود. کاربر معمولی (۴۹-۲۰)، کاربر در معرض خطر (۷۹-۵۰)، کاربر معتاد (۱۰۰-۸۰) .گزاره‌های این آزمون بر اساس ملاک‌های DSM-IV برای تشخیص قمار بازی اینترنتی و وابستگی به الکل طراحی شده است. این پرسش‌نامه جنبه‌های مختلف اعتیاد به اینترنت را می‌سنجد و تعیین می‌کند که آیا استفاده بیش از حد از اینترنت بر جنبه‌های مختلف زندگی فرد تأثیر دارد یا نه ؟(۱۴) روایی و پایایی این پرسش‌نامه در پژوهش‌های چندی ذکر شده است به‌عنوان مثال Widianto و McMoRan روایی،صوری این پرسش‌نامه را بسیار بالا ذکر کرده‌اند. هم‌چنین از طریق تحلیل عوامل، شش عامل برجستگی، استفاده بیش از حد، بی‌توجهی به وظایف شغلی، فقدان کنترل،مشکلات اجتماعی، تأثیر بر عملکرد را به‌دست آوردند که همه این‌ها نشان‌دهنده روایی آن است (۱۵). علوی و همکاران در پژوهش خود برای نسخه فارسی پرسش‌نامه ۵ عامل صرف زمان بیش از حد در اینترنت، استفاده از اینترنت جهت کسب آرامش روانی، برجستگی، استفاده مرضی از چت روم، بی‌توجهی به وظایف شغلی و تحصیلی را استخراج نموده‌اند و علاوه بر این پرسش‌نامه دو نوع روایی دیگر محتوایی و افتراقی (r=۰/۵) و سه نوع پایایی (بازآزمایی r=۰/۷۹)، همسانی درونی (α=۰/۸۸)، و تنصیف (r=۰/۸۲) به‌دست آوردند و بهترین نقطه برش بالینی این پرسش‌نامه را ۴۴ ذکر کرده‌اند (۱). Morin در پژوهشی که برای بررسی اعتبار و روایی آزمون یانگ انجام داد بیان کرد که گرچه این آزمون بر اساس اصول

[Downloaded from hsr.mui.ac.ir on 2026-10-06]

روان‌سنجی ساختار یافته تهیه نشده است ولی پژوهش ما نشان داده است که این آزمون به عنوان ابزاری جهت سنجش از اعتبار و روایی بالایی برخوردار است. هم‌چنین در تحقیقی در سوئد آلفای کرونباخ این پرسش‌نامه ۹۵ درصد به‌دست آمده است (16). در پژوهش حاضر پایایی پرسش‌نامه توسط ۳۰ نفر از افراد مورد مطالعه و از طریق آزمون آلفای کرونباخ α=۰/۸۶ تعیین گردید. محقق پس از اخذ معرفی‌نامه از معاونت پژوهشی دانشگاه و هماهنگی با رئیس دانشکده‌ها و ارایه توضیحاتی مختصر درباره تحقیق و محرمانه بودن اطلاعات (بی نام بودن پرسش‌نامه)،هم‌چنین کسب رضایت دانشجویان برای همکاری شروع به کار کرد. از ۵۳۰ پرسش‌نامه اطلاعات ۳۰ پرسش‌نامه ناقص بود که از مطالعه حذف گردید. پس از گردآوری کامل، داده‌ها با نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۶ به روش توصیفی (میانگین ، درصد ، انحراف معیار)و استنباطی (تی‌تست ، مربع کای) مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت. p<۰/۰۵ از نظر آماری معنی‌دار تلقی گردید.

یافته‌ها

از ۵۰۰ دانشجوی شرکت‌کننده در مطالعه ۳۳۴ نفر (۶۶/۷٪) زن، ۱۶۶ نفر (۳۳/۱٪) مرد، ۴۰۹ نفر (۸۱/۶٪) مجرد و ۹۱ نفر (۱۸/۲٪)، ۱۹۵ نفر (۳۸/۹٪)بومی و ۳۰۵نفر (۶۱/۱٪)غیر بومی بودند. دانشجویان مورد مطالعه در محدوده ۱۸ تا ۳۵ سال قرار داشتندکه بیشترین فراوانی(۲۵۳نفر) به گروه سنی ۲۱ تا ۲۳ سال و کمترین فراوانی (۱۸ نفر) به گروه سنی ۲۷ تا ۳۰ سال تعلق داشت.

از ۵۰۰ دانشجوی مورد مطالعه ۳۰۵ نفر (۶۱/۱٪) به عنوان دانشجوی سال اول، ۶۲ نفر (۱۲/۴٪) سال دوم، ۸۸ نفر (۱۷/۶٪) سال سوم، ۳۶ نفر (۷/۲٪) سال چهارم و ۹ نفر (۱/۸٪) نیز دانشجوی سال پنجم بودند. ۹۸ نفر (۱۹/۶٪) در مقطع کاردانی ، ۲۳۷ نفر (۴۷/۳٪) در مقطع کارشناسی، ۶ نفر (۱/۲٪) به عنوان دانشجوی ارشد و ۱۵۹ نفر (۳۱/۷٪) در مقطع دکتری مشغول به تحصیل بودند. بر اساس نتایج به‌دست آمده از مطالعه میزان استفاده از اینترنت در هفته در ۱۵۹ نفر بالای ۱۵ ساعت بوده است (جدول ۱). براساس نتایج جدول ۲ حاضر از ۵۰۰ دانشجوی مورد مطالعه ۲۰۵ نفر به عنوان کاربر عادی ،۲۲۶ نفر در معرض خطر و ۶۹ نفر دیگر به عنوان کاربر معتاد شناخته شدندکه توزیع فراوانی تمام متغیرها به اختصار و به تفکیک وضعیت کاربر آورده شده است. براساس جدول ۳ بین جنسیت و اعتیاد به اینترنت رابطه معنی‌داری مشاهده شد (p<۰/۰۰۱) که با توجه به میانگین و انحراف معیارهای به‌دست آمده در زنان و مردان مشخص شد که بین زنان و مردان نیز در اعتیاد به اینترنت اختلاف معنی‌داری وجود دارد و نشان می‌دهد که مردان بیشتر از زنان در این مطالعه دارای اعتیاد به اینترنت هستند. هم‌چنین بین وضعیت تأهل و اعتیاد به اینترنت رابطه معنی‌دار شد (p=۰/۰۰۶) که با توجه به میانگین و انحراف معیارهای به‌دست آمده اعتیاد در مجردها بیشتر از متأهلین بود ولی بین محل سکونت و اعتیاد به اینترنت رابطه معنی‌داری مشاهده نشد یافته‌های جدول ۴ نشان می‌دهد که بین جنسیت (p=۰/۰۰۳)، رشته تحصیلی (p=۰/۰۰۲)، وضعیت تأهل (p<۰/۰۰۱)، سن (p<۰/۰۰۱)، مقطع تحصیلی (p<۰/۰۰۱) و استفاده از اینترنت (p=۰/۰۰۵) با اعتیاد به اینترنت ارتباط معنی‌داری رابطه مشاهده شد. هم‌چنین نتایج و تحلیل پژوهش فوق نشان داد که نمره اعتیاد به اینترنت دانشجویان دارای میانگین ۲۵/۲۴±۳۹/۶۵ بود. جدول ۵ گویای این واقعیت است که دلایل استفاده از اینترنت برای به ترتیب دیدن عکس‌ها و فیلم‌های روز دنیا، جستجوی کارهای علمی و پژوهشی، چک کردن صندوق پستی، حضور در چت روم‌ها و اتاق‌های گفتگو و دریافت آخرین اخبار علمی، فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و اقتصادی جهان می‌باشد. به‌طور کلی می‌توان گفت که هر چه از کاربر عادی به کاربر معتاد پیش می‌رویم از استفاده‌های علمی کاسته و بر میزان استفاده از اینترنت در بحث و گفتگو و دانلود عکس و فیلم افزوده می‌شود. جدول ۶ نشان می‌دهد که ۲۵۳ (۵۰/۵ درصد) از دانشجویان گفته‌اند که دیگران به‌خاطر آنلاین بودنشان هرگز

[Downloaded from hsr.mui.ac.ir on 2026-10-06]

شاکی نشده‌اند و ۱۱۰نفر (۲۲ درصد) نیز اظهار داشتند که دیگران از آنلاین بودنشان شاکی می‌شوند.

بر اساس جدول ۷ ، ۱۴۰نفر (۲۷/۹درصد) هرگز برای استفاده از اینترنت بی‌خوابی نکشیده‌اند در حالی که ۲۰۳نفر (۴۰/۶ درصد) اظهار داشته‌اند که شب‌ها برای استفاده از اینترنت از خواب خود زده‌اند که می‌توان به نوعی اعتیاد به اینترنت در این کاربران تلقی کرد .

جدول ۱.توزیع فراوانی سطوح کاربری اینترنتی دانشجویان بر حسب تعداد ساعت استفاده از اینترنت در هفته

وضعیت کاربر		استفاده از اینترنت					جمع
		صفر	۱-۵	۶-۱۰	۱۱-۱۵	بالای۱۵	
معمولی	تعداد(درصد)	(۴/۴)۹	(۴۰)۸۲	(۱۸/۵)۳۸	(۱۳/۷)۲۸	(۲۳/۴)۴۸	(۱۰۰)۲۰۵
در معرض خطر	تعداد(درصد)	(۲/۷)۶	(۲۶/۱)۵۹	(۱۷/۷)۴۰	(۱۵/۹)۳۶	(۳۷/۶)۸۵	(۱۰۰)۲۲۶
معتاد	تعداد(درصد)	(۱/۴)۱	(۱۴/۵)۱۰	(۸/۷)۶	(۳۷/۷)۲۶	(۳۷/۷)۲۶	(۱۰۰)۶۹
جمع	تعداد(درصد)	(۳/۲)۱۶	(۳۰/۲)۱۵۱	(۱۶/۸)۸۴	(۱۸)۹۰	(۳۱/۸)۱۵۹	(۱۰۰)۵۰۰

جدول ۲. توزیع فراوانی سطوح کاربری اینترنتی دانشجویان بر حسب ویژگی‌های دموگرافیک

جنسیت	نوع کاربر			جمع کل
	گروه‌ها	معمولی	در معرض خطر	معتاد	
	زن	۱۵۲	۱۵۹	۲۳	۳۳۴
	مرد	۵۳	۶۷	۴۶	۱۲۹
	کل	۲۰۵	۲۲۶	۶۹	۵۰۰
وضعیت تأهل	مجرد	۱۵۳	۱۹۰	۶۶	۴۰۹
	متأهل	۵۲	۳۶	۳	۹۱
	کل	۲۰۵	۲۲۶	۶۹	۵۰۰
سن	زیر ۲۰ سال	۶۹	۸۴	۳۱	۱۸۴
	۲۱-۲۳	۱۰۳	۱۱۹	۳۱	۲۵۳
	۲۴-۲۶	۷	۱۴	۵	۲۶
	۲۷-۳۰	۸	۸	۲	۱۸
	۳۱-۳۵	۱۸	۱	۰	۱۹
	کل	۲۰۵	۲۲۶	۶۹	۵۰۰

[Downloaded from hsr.mui.ac.ir on 2026-10-06]

	کاردانی	۴۱	۵۵	۲	۹۸
مقطع تحصیلی	کارشناسی	۱۰۷	۱۰۱	۲۹	۲۳۷
	کارشناسی ارشد	۴	۲	۰	۶
	دکتری	۵۳	۶۸	۳۸	۱۵۹
	کل	۲۰۵	۲۲۶	۶۹	۵۰۰

جدول ۳. مقایسه نمره میانگین و انحراف معیار اعتیاد به اینترنت برخی متغیرها در کاربران اینترنت مورد مطالعه (آزمون تی تست دو نمونه‌ای)

متغیر	مقوله	انحراف معیار ± میانگین	T	df	P-Value
جنسیت	زن	۳۶/۱۱±۲۳/۶۶		۲۹۵	<۰/۰۰۱
	مرد	۴۶/۷۷±۲۶/۸۵	۴/۳۴		
وضعیت تأهل	مجرد	۴۲/۰۴±۲۴/۹۸	۴/۷۱	۴۹۸	۰/۰۰۶
	متأهل	۲۸/۹۴±۲۳/۷۱			
محل سکونت	بومی	۳۸/۷۹±۲۵/۸۱	۶/۱۱	۴۹۸	۰/۵۴۲
	غیر بومی	۴۰/۲۰±۲۴/۹۱			

جدول ۴. ارتباط بین متغیرهای دموگرافیک با اعتیاد به اینترنت درکاربران اینترنت مورد مطالعه (آزمون مربع کای)

متغیرها	ملاک آزمون مربع کای	درجه آزادی	مقدار p
جنسیت	۱۴/۱۲	۲	۰/۰۰۳
رشته تحصیلی	۷۳/۳۸	۲۸	۰/۰۰۲
وضعیت تأهل	۱۶/۷۴	۲	<۰/۰۰۱
سن	۲۷/۵۲	۸	<۰/۰۰۱
مقطع تحصیلی	۳۰/۴۰	۶	<۰/۰۰۱
استفاده از اینترنت	۳۰/۴۰	۶	۰/۰۰۵

[Downloaded from hsr.mui.ac.ir on 2026-10-06]

جدول ۵)توزیع فراوانی کاربران بر حسب دلایل استفاده از اینترنت

نوع استفاده / شدت اعتیاد	تعداد کل	عکس و فیلم	صندوق پستی	چت	علمی	اخبار
		تعداد(درصد)	تعداد(درصد)	تعداد(درصد)	تعداد(درصد)	تعداد(درصد)
کاربر عادی	۲۰۵	(۷۳/۲)۱۵۰	(۶۴/۴)۱۳۲	(۴۹/۲۶)۱۰۱	(۶۳/۹)۱۳۱	(۴۶/۸۲)۹۶
کاربر در معرض خطر	۲۲۶	(۸۲/۷)۱۸۷	(۷۳)۱۶۵	(۴۸/۷)۱۱۰	(۴۲/۴۷)۹۶	(۴۴/۶۹)۱۰۱
کاربر معتاد	۶۹	(۷۹/۷)۵۵	(۷۹/۷)۵۵	(۶۶/۶۶)۴۶	(۱۰/۰۱)۲۳	(۵۷/۹۱)۴۰
جمع	۵۰۰	(۷۸/۰۴)۳۹۲	(۷۰/۴)۳۵۲	(۵۱/۴)۲۵۷	(۵۰)۲۵۰	(۴۷/۴)۲۳۷

جدول ۶. توزیع فراوانی و درصد اعتیاد به اینترنت برحسب ایجاد نارضایتی در دیگران

گویه	شدت	تعداد(درصد)
آیا اطرافیان ازشما به خاطر استفاده افراطی از اینترنت شکایت می کنند؟	هرگز	(۵۰/۵)۲۵۳
	به‌ندرت	(۹/۴)۴۷
	گه‌گاهی	(۱۸)۹۰
	همیشه	(۲۲)۱۱۰
	جمع	(۱۰۰)۵۰۰

جدول ۷. توزیع فراوانی و درصد اعتیاد به اینترنت برحسب اختلال در خواب

گویه	شدت	تعداد(درصد)
آیا شب‌ها برای استفاده بیشتر از اینترنت از خواب خود می زنید؟	هرگز	(۲۷/۹)۱۴۰
	به‌ندرت	(۱۲/۸)۶۴
	گه‌گاهی	(۱۸/۶)۹۳
	همیشه	(۴۰/۶)۲۰۳
	جمع	(۱۰۰)۵۰۰

[Downloaded from hsr.mui.ac.ir on 2026-10-06]

بحث

تحقیق حاضر با هدف بررسی اعتیاد به اینترنت و عوامل مؤثر بر آن در بین دانشجویان علوم پزشکی بندرعباس در سال ۱۳۹۲-۱۳۹۱ انجام شد. بر اساس نتایج پژوهش حاضر اکثریت جامعه مورد مطالعه در محدوده سنی ۲۱ تا ۲۳ سال قرار داشتند. ۲۰۵نفر به عنوان کاربر عادی، ۲۲۶ نفر در معرض خطر و ۶۹ نفر دیگر به عنوان کاربر معتاد شناخته شدند. آزمون فرضیه‌ها نشان داد بین اعتیاد به اینترنت با متغیرهایی هم چون جنسیت، وضعیت تأهل، رشته تحصیلی، سن و مقطع تحصیلی رابطه آماری معنی‌داری وجود دارد. یافته‌ها نشان داد که مردان دو برابر زنان دارای اعتیاد به اینترنت هستند. در خصوص رابطه جنسیت و اعتیاد به اینترنت در پژوهش‌هایی که در کشورهای متعددی انجام شده است نتایج همواره بیانگر این مطلب بوده است که مردان بیشتر از زنان دچار اعتیاد اینترنتی می‌شوند. علی‌رغم وجود مشترکات فراوان میان علایق کاربران اینترنت، مردان، بیش‌تر خواهان دریافت اخبار روز، تحولات بازار سهام و رویدادهای ورزشی هستند در حالی که زنان به دنبال گسترش ارتباطات اجتماعی و یافتن راهنمایی‌هایی پیرامون بهداشت و سلامتی و سلامتی و اعتقادات مذهبی هستند؛ در ضمن، مردان در استفاده از اینترنت کمی جدی‌تر هستند، زیرا به دفعات بیشتر وارد اینترنت و زمان‌های طولانی‌تری را به صورت آنلاین سپری می‌کنند و به خطوط پر سرعت اینترنت دسترسی بیشتری دارند. علاوه بر این مردان بیش از زنان از اینترنت برای تفریح و سرگرمی استفاده می‌کنند. از سوی دیگر با توجه به دانش محور شدن جوامع در سال‌های اخیر دانشجویان وابستگی بیشتری به اینترنت داشته‌اند به نحوی که میزان استفاده آن‌ها به مراتب افزایش یافته است (۱۷). بر اساس نتایج مطالعه DeAngelis و همکاران که بر روی دانشجویان انجام شده بود ۱۰ درصد از پاسخگویان دارای معیارهای وابستگی به اینترنت بودند و اکثر کسانی که اعتیاد داشتند مرد بودند (۱۸). یافته‌های پژوهش حاضر با یافته‌های زکریایی (۱۹)، شایق (۲۰)، که استفاده افراطی پسران را تأیید نموده بود هم‌راستا و با یافته‌های رمضان‌زاده (۲۱) و مطالعه اباذری و همکاران (۲۲)که اعلام نمودند اعتیاد به اینترنت در دختران بیشتر از پسران است همسو نبود. در مطالعه قاسم‌زاده (۲۳) و عاطفه بیدختی (۲۴) بین دختران و پسران تفاوتی دیده نشد. هم‌چنین یافته‌ها نشان داد مجردین چیزی در حدود شش برابر در معرض خطر اعتیاد به اینترنت بودند که با یافته‌های درگاهی و همکاران که تمایل نوجوانان مجرد به اعتیاد به اینترنت را بیشتر از گروه‌های سنی دیگر می‌دانند هم‌راستا بود (۲۵) و با مطالعه کرمشاهی و همکاران که میانگین وابستگی به اینترنت در بین افراد متأهل ۴۱/۹۱ و در بین افراد مجرد ۳۷/۸ بود همسو نبود (۲۶)

نتیجه‌گیری

در مطالعه حاضر دلایل استفاده از اینترنت توسط کاربران به ترتیب دانلود عکس و فیلم‌های روز دنیا، دسترسی به مقالات و پژوهش، چک کردن صندوق پستی شخصی (ایمیل)، چت کردن و دریافت آخرین اخبار علمی، سیاسی، و اقتصادی جهان بود. هم‌چنین بیشترین استفاده از اینترنت در کاربران عادی بحث‌های علمی و در کاربران معتاد به اینترنت چت کردن و چک کردن پست الکترونیک و دیدن عکس و فیلم‌های روز دنیا بود به نظر می‌رسد هر چه از کاربر عادی به کاربر معتاد پیش می‌رویم از استفاده‌های علمی کاسته و بر میزان استفاده از اینترنت در بحث و گفتگو و دانلود عکس و فیلم افزوده می‌شود. در تبیین این یافته پژوهش حاضر می‌توان گفت که از چت به دلایل مختلف استفاده می‌شود. چت نیاز به تماس و شناخت متقابل را تا حدی ارضا می‌کند، و شکل‌گیری رابطه‌ی عاطفی، نیاز وابستگی و دوست داشتن و دوست داشته شدن را برای افرادی که ممکن است در ایجاد روابط رو در رو در دنیای واقعی مشکل داشته باشند، آسان می‌کند. هم‌چنین برای گفت‌گوهای جنسی نیز استفاده می‌شود. هیچ‌یک از این ارضای نیازها در سطوح مختلف در اینترنت کامل نیست و به‌طور زودگذر و کاذب کاربران را آرامش می‌بخشد (۲۷) با توجه این که کاربران معتاد از سه گزاره ۱) چقدر به خاطر اتصال به اینترنت اعضای خانواده را نادیده گرفتید و ۲) چقدر دیگران از شما به خاطر میزان

[Downloaded from hsr.mui.ac.ir on 2026-10-06]

اتصال‌تان به اینترنت شاکی هستند ۳) و این‌که برای اتصال به اینترنت شب‌ها از خواب خود می‌زنند نمره بیشتری را کسب کرده بودند، به نظر می‌رسد که اعتیاد به اینترنت می‌تواند موجب انزوای اجتماعی و اجتماع گریزی شود که در مطالعات متعددی نیز نتایج پژوهش ما به اثبات رسیده است

محدودیت ها و پیشنهادات

ازجمله محدودیت‌های مطالعه مقطعی بودن آن است و لازم است در این زمینه مطالعات طولی دقیق‌تری انجام شود از سوی دیگر اختصاص دادن جامعه مورد مطالعه تنها به دانشجویان علوم پزشکی و عدم نمونه‌گیری از سایر گروه‌های تحصیلی به‌علت عدم دسترسی محققان به امکانات لازم جهت نمونه‌گیری در حجم بالا، احتمال دادن پاسخ‌های جامعه‌پسند به پرسش‌نامه، و عدم دقت پاسخگویی به سؤالات پرسش‌نامه از دیگر محدودیت‌های این مطالعه بود.

پیشنهاد می‌شود پژوهشگران در تحقیقات آتی مطالعات گسترده‌تری در زمینه علایم روان‌پزشکی، عزت نفس، و سلامت روان دانشجویان با اعتیاد به اینترنت انجام دهند. با توجه به نتایج تحقیق به نظر می‌رسد که اعتیاد به اینترنت پدیده‌ایی رو به گسترش به‌ویژه در میان جوانان و قشر دانشجو می‌باشد. لذا ضروری است مسؤولین دانشگاه که متولی امر سلامت دانشجویان می‌باشند به پدیده اعتیاد به اینترنت به عنوان یک معضل سلامتی که اغلب گریبان‌گیر نسل جوان و آینده‌ساز جامعه می‌باشد توجه جدی مبذول فرمایند و در زمینه فرهنگ‌سازی مناسب و آموزش صحیح استفاده از اینترنت در بین دانشجویان برنامه‌ریزی نمایند و از طریق آموزش در خانواده‌ها، مدارس و دانشگاه‌ها، توجه به حل مسایل و مشکلات جوانان، ایجاد برنامه‌های مفرح و جذاب از میزان اعتیاد به اینترت را بکاهند.

تشکر و قدردانی

در پایان وظیفه خود می‌دانم از کلیه دانشجویان شرکت‌کننده در تحقیق و معاونت محترم پژوهشی دانشگاه که مقدمات انجام این طرح را فراهم نمودند صمیمانه تقدیر نمایم.

References

1. Alavi SS, Maracy MR, Jannatifard F, Eslami M. The effect of psychiatric symptoms on the internet addiction disorder in Isfahan's University students. Journal of research in medical sciences: the official journal of Isfahan University of Medical Sciences 2011;16(6):793.
2. Miniwatts Marketing Group. World internet users and population stats. December 2011.[online]. Available from: http://www.intern etworldstats .com/stats.htm
3. Shahghassemy A. Review on effect of virtual space fields on communication theories. Global Media Journal 2006; 2: 20.[In Persian].
4. Khodabakhsh A , Abdi MR , Abdolmaleki H , Mohammad A. The exploration of personality traits among adolescents addicted to the internet. Journal of Kermanshah University of Medical Sciences 2012;16(6):487-92.[In Persian]. Hall AS, Parsons J. Internet addiction: College student case study using best practices in cognitive behavior therapy. Journal of mental health counseling 2001;23(4):312-27.
5. Barat Dastjerdi N, Sayadi S. Relationship between using social networks and internet addiction and depression among students. J Res Behav Sci 2013;10(5):332-41. [In Persian]
6. Ferris R. Internet addiction disorder: Causes,symptoms, and consequences. Psychology VirginiaTech. [Online]. Availabe From: URL: http://www.files.chem.vt.edu/chem-dept/dessy/ honors/papers/ ferris.html.
7. Lim J-S, Bae Y-K, Kim S-S, editors. A learning system for internet addiction prevention. Advanced Learning Technologies, 2004 Proceedings of IEEE International Conference on; 2004: IEEE.
8. Niemz K, Griffiths M, Banyard P. Prevalence of pathological Internet use among university students and correlations with self-esteem, the General Health Questionnaire (GHQ), and disinhibition. CyberPsychology & Behavior 2005;8(6):562-70.

[Downloaded from hsr.mui.ac.ir on 2026-10-06]

9. Nodoushan MJ, Nodoushan KA, Mirizadeh M. The Survey of Correlation between Internet Addiction and General Health Status among the Students of Qom University of Medical Sciences in 2010-2011, Qom, Iran. Qom University of Medical Sciences Journal. 2012;6(3):86-90.
10. Cao F-l, Su L-y. Internet addiction among Chinese adolescents: Prevalence and psychological features. Child: care, health and development 2007;33(3):275-81.
11. Mohseni Tabrizi A, Hoveyda L, Omidi F. Deep Involving on Cyber Space and Personal and Psychological Consequences: Survey of Young Severs in Tehran City. Journal of social sciences 2010;4(3):51. [In Persian].
12. Fu K-w, Chan WS, Wong PW, Yip PS. Internet addiction: Prevalence, discriminant validity and correlates among adolescents in Hong Kong. The British Journal of Psychiatry 2010;196(6):486-92.
13. Murali V, George S. Lost Online: An overview of internet addiction. Advances in Psychiatric Treatment 2007;13(1):24-30.
14. Widyanto L, McMurran M. The psychometric properties of the internet addiction test. CyberPsychology & Behavior 2004;7(4):443-50.
15. Tamannaifar MR, Seddighi AF, Gandomi Z. The Relationship between Internet Addiction and Personality Traits of High School Students. Zahedan Journal of Reaserch in Medical Sciences (Tabib-e-Shargh) 2012;14(1):67-71
16. Mirghafoori SHA, Shafiee RM. The Analysis Of Gender Gap in Student Internet Users (Case Study): Male and Female Studens Of Yazd University 2011; 1(2):127-48.
17. De Angelis T. Is Internet addiction real. Monitor on Psychology 2000;31(4):4.
18. Zakariyaye L. An evaluation of the use of the Internet by students at public universities in Tehran and sex, and of course the 80-81 school year. [MSc Thesis]. Iran; Tehran: Tehran University of Teacher Education; 2001. [In Persian].
19. Shayegh S, Azad H, Bahrami H. On the relationship between internet addiction and personality traits in adolescents in Tehran. The Quarterly journal Of Fundamentals Of Mental Health. 2009; 11(2 (42)):149-58.
20. Hasanzadeh R, Salehi Mohamad RKA. Relationship Between The Use Of Extreme From Technology (Internet And SMS Addiction) And Educational And Psychological State High School Students . Journal Of Educationl Psychology 2010;1(3):69-81.
21. Abazi K, Noorian Z. The relationship between Internet addiction and depression. Fourth International Congress on Psychosomatic. 2012. [In Persian]
22. Ghasemzadeh L. Pathology of loneliness, self-esteem and social skills of students with and without use of the Internet. Master's thesis, University of Teacher Education, Faculty of Psychology and Educational Sciences 2007. [In Persian]
23. Beydokhti A, Hassanzadeh R, Mirzaian B. The Relationship between Five Main Factors of Personality and Addiction to SMS in High School Students. Current Research Journal of Biological Sciences. 2012;4(6): 685-9.
24. Dargahi H, Razavi S. Internet addiction and its related factors: a study of an Iranian Population. Payesh. 2007.;6(3):265-72
25. Karamshahi F, PanahiA, SadeghniaA, zeydi Y. Internet addiction among youth and virtual spaces. kermanshah azad university(Young Researchers Club) 2011.[In Persian].
26. Hakimeh Malekahmadi AJ. Pathology of Internet Addiction Social Sciences. Encyclopedia of Social Sciences, Tarbiat Modarres. 2012;3(2) [In Persian]
27. Pirzadeh A. Internet Addiction among the Students in Isfahan Payam-e-Nour University (Kohandej Branch), Iran. Journal of Health System Research 2012;7(5):580.

[Downloaded from hsr.mui.ac.ir on 2026-10-06]

Investigate internet addiction and effective factors among students in Hormozgan University of Medical Sciences

Sakineh dadipoor [1], Fatemeh zare [1], Faezeh Abdolrezaei zarandi [2]
, Amin Ghanbarnejad [3], Ramezan Hassanzadeh [4], Ali Safari Moradabadi [5]

Original Article

Abstract

Background: Access to the Internet is a growing phenomenon .Every day more people are among the Internet users. This study aimed to investigate Internet addiction and its effective factors among students in Hormozgan University of Medical Sciences.

Methods: This study was of a descriptive, cross-sectional type which aimed to investigate Internet addiction and effective factors among students in Hormozgan University of Medical Sciences The research community consisted of all students in Hormozgan University of Medical Sciences in year 2013 studying and Was proportional stratified sampling. Data gathering tool was Yang standard internet addiction questionnaire. SPSS software model 16 was used for data analysis research . $p < 0.05$ was set as the level of significance.

Findings: From total of 500 students that participated in the study, 166 patients (33.1%) were male and 334 (66.7%) were female. 409 patients (81.6%) were single and 91 (18.2%) were married. Results of the study indicated (226 patients) as the user at risk (205 patients) as a normal user, and (69 patients) another addicted user . There was significant relation Between variables such as gender ($p=0.003$), field of study ($p=0.002$), marital status ($p <0.001$), age ($p <0.001$), educational level ($p <0.001$) and using Internet ($p=0.005$) with Internet addiction. But the location was no significant associated Internet addiction.

Conclusion: The correct teaching for the students to use the Internet and making culture, educate families, schools and universities, to solve the problems of young people, creating a fun and engaging programs are effective in reducing the rate of Internet addiction.

Key Words: Internet Addiction, Students, Internet, Hormozgan

Citation: Dadipoor S, Zare F, Abdolrezaei Zarandi F, Ghanbarnejad A, Hassanzadeh R, Safari Moradabadi A. **Assessment of physical activity status in patients with type 2 diabetes based on Tran Theoretical model.** J Health Syst Res 2014; 10(3):469-479

Received date: 08.10.2013 **Accept date: 16.02.2014**

1. Master Student Health Education, Hormozan fertlity and infertility Research center, School of Health, Hormozgan University of Medical Sciences, Bandar Abbas, Iran
2. Student in public Health , Student Research Commmittee, School of Health, bam University of Medical Sciences , bam ,Iran
3. Associate Professor, Department of Psychology, Islamic Azad University, Sari, Iran.
4. MsC.of Biostatistics, Health Promotion Research Center, School of Health, Hormozgan University of Medical Sciences, Bandar Abbas, Iran
5. Master Student Health education, Student Research Commmittee, Hormozgan University of Medical Sciences, Bandar Abbas, Iran. (Corresponding Author) Email: alisafari_31@yahoo.com

[Downloaded from hsr.mui.ac.ir on 2026-10-06]